

Subsidie- en financieringsopties

Mogelijke subsidie- en financieringsopties voor Centers of Expertise en Innovatief Vakmanschap (op geografische verdeling):

- Europese unie.....pagina 1
- Landelijk.....pagina 5
- Regionaal.....pagina 8

Klik op de links in de tabellen, voor meer informatie over de desbetreffende regeling.

Europese Unie

Fonds	Context	Voorwaarden
Europees Fonds voor Strategische Investerings (EFSI)	<p>Het investeringsfonds, Europees Fonds voor Strategische Investerings (EFSI) is bedoeld voor grote investeringen op de terreinen van infrastructuur, energie, innovatie, duurzaamheid en het midden- en kleinbedrijf; sectoren die de economische groei verder moeten aanjagen. Dit fonds is bedoeld voor een breed scala van sectoren, waaronder: transport-, energie- en breedbandinfrastructuur; energie-efficiency en hernieuwbare energie; onderwijs, onderzoek en innovatie; de gezondheidszorg; langetermijninvesteringsfondsen.</p> <p>Het fonds verleent ook steun aan kleine en middelgrote ondernemingen. De ruim 300 miljard euro dat in het fonds wordt gestopt zal deels publiek worden gefinancierd, maar het overgrote deel zal aangetrokken privaat kapitaal beslaan. In het fonds is een centrale rol weggelegd voor de Europese Investeringsbank.</p>	<p>Projecten die in aanmerking willen komen voor EFSI-financiering moeten ten minste:</p> <ul style="list-style-type: none"> • in economisch en technisch opzicht levensvatbaar zijn; • passen binnen de doelstellingen van de EU; • waar mogelijk de mobilisatie van privaat kapitaal maximaliseren; • niet in aanmerking komen voor bestaande EU- en EIB-financieringsinstrumenten <p>Voorbeelden van deze projecten zijn een publiek-private keten van gezondheidsklinieken, de uitbreiding van een vliegveld, een medisch onderzoeksproject, de verduurzaming van staalfabrieken, een fonds voor energiebesparing voor woningen en een gasnetwerk.</p>

<u>Horizon 2020</u>	<p>Programma van de Europese Commissie om onderzoek en innovatie (financieel) te ondersteunen. Doel van het programma is bij te dragen aan hoogstaande wetenschap en het stimuleren van publieke-private samenwerking op het gebied van innovatie. De totale omvang van het programma bedraagt ruim 70 mld. Euro.</p>	<p>Voor het aanvragen van subsidie gelden een aantal <u>formele voorwaarden</u>. Iedere organisatie kan subsidie aanvragen voor een project in Horizon2020. Een aanvraag dient echter standaard door een samenwerkingsverband van organisaties te worden en kan worden gedaan door het opzetten van een Europeaan STEM ('bèta') coalition (gezamenlijk met 'platforms' in andere landen dus).</p>
<u>Erasmus+</u>	<p>Aan de basis van dit subsidieprogramma staat de gedachte dat investeringen in onderwijs, opleidingen en niet-formeel leren van cruciaal belang zijn om mensen de kans te geven zich te ontwikkelen; een leven lang leren. Mogelijkheid tot Sector overstijgende strategische partnerschappen; gericht op de driehoek Onderwijs-Overheid-Arbeidsmarkt (Triple Helix).</p>	<p>De projecten hebben een looptijd van 2/3 jaar, afhankelijk van de doelstelling en de geplande activiteiten. Een strategisch partnerschap bestaat uit minimaal drie organisaties die uit drie verschillende landen komen.</p>
<u>INTERREG</u>	<p>INTERREG is een Europese subsidieregeling die samenwerking binnen Europa stimuleert voor meer innovatiekracht, een beter milieu en het verkleinen van de economische verschillen tussen regio's en lidstaten onderling. INTERREG is er om samen oplossingen te vinden voor gezamenlijke problemen. INTERREG bestaat uit verschillende programma's. Deze zijn onderverdeeld naar grootte van het samenwerkingsgebied en naar regio's in Europa. Nederlandse instellingen kunnen aan de volgende programma's deelnemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>INTERREG A: grensoverschrijdend, langs nationale grenzen</u>. Voor Nederlands grensgebieden. • <u>INTERREG North West Europe (NWE)</u>: transnationaal, In Nederland gaat het om alle provincies, behalve Drenthe, Friesland en Groningen. • <u>INTERREG North Sea Region (NSR)</u>: transnationaal, In Nederland gaat het om alle provincies, behalve Limburg, Noord-Brabant, Gelderland en Utrecht. • <u>INTERREG Europe</u>: interregionaal en Europa-breed. 	<p>Voor wie is de INTERREG-bijdrage? Deze Europese subsidieregeling stimuleert partijen om grensoverschrijdend samen te werken aan gezamenlijke problemen in de regio. INTERREG is er voor onder meer overheden, bedrijven, ngo's en kennisinstellingen. Deelnemers kunnen meedoen als lead partner, partner, ingehuurd expert of observator. Bedrijven kunnen geen lead partner zijn. Binnen alle vier de programma's liggen mogelijkheden om in aanmerking te komen voor een INTERREG-subsidie. Het enige is dat projecten wel grensoverschrijdend moeten zijn.</p>
<u>Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)</u>	<p>Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) is één van de Europese structuurfondsen en onder andere bedoeld om de belangrijkste regionale onevenwichtigheden in de Europese Unie terug te dringen. Dit sluit aan bij de doelstellingen van het Europese regionale beleid. Om dit te bereiken, financiert het fonds programma's voor de ontwikkeling en structurele aanpassing van achtergebleven regio's en voor de omschakeling van regio's met afnemende industriële activiteit. Bij reeds ontwikkelde regio's binnen de EU, zoals Nederland, richt het fonds zich onder meer op het versterken van de regionale</p>	<p>Een voorwaarde om middelen uit de Structuurfondsen te krijgen is dat dit bedrag door de Nederlandse overheid of private bedrijven wordt gematched (co-financiering). Dit heeft te maken met het uitgangspunt van de EU over cofinanciering in relatie tot de subsidieverstrekking. Kort samengevat financiert het EFRO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rechtstreekse steun aan investeringen in bedrijven (met name het mkb) gericht op duurzame werkgelegenheid • infrastructuur voor onderzoek en innovatie, telecommunicatie, milieu, energie en vervoer

---

concurrentiekracht en het vergroten van de werkgelegenheid. Het EFRO draagt in de periode 2014-2020 bij aan 4 prioriteiten:

- innovatie en onderzoek
- digitale agenda
- steun voor het mkb
- de koolstofarme economie

In Nederland zijn voor het EFRO-budget 4 operationele programma's relevant:

- Noord: Operationeel Programma Noord, het Samenwerkingsverband Noord Nederland vormt de managementautoriteit. De ambtelijke organisatie rouleert.
- Zuid: Operationeel Programma Zuid-Nederland, voor de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland. Provincie Noord-Brabant treedt op als managementautoriteit.
- Oost: Operationeel Programma Oost-Nederland, voor Gelderland en Overijssel, waarbij de managementautoriteit is ondergebracht bij de provincie Gelderland.
- West: Operationeel Programma West Nederland: Kansen voor West. Voor de steden Utrecht, Amsterdam, Den Haag en Rotterdam en de provincies Flevoland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht. Managementautoriteit is ondergebracht bij de stad Rotterdam.

- financieringsinstrumenten (risicokapitaalfondsen, fondsen voor lokale ontwikkeling, et cetera) om de regionale en lokale ontwikkeling te steunen en samenwerking tussen steden en dorpen te stimuleren
- technische ondersteuning

Doelgroep: het Rijk, provincies, gemeenten, bedrijven

Eurostars

Met Eurostars stimuleren het ministerie van Economische Zaken en de Europese Commissie het onderzoekuitvoerende MKB om marktgerichte technologische ontwikkeling uit te voeren. Het doel is snellere ontwikkeling en groei van kleine bedrijven.

Eurostars is bestemd voor het onderzoekuitvoerende mkb (research performing SME). Deze bedrijven zetten een specifiek deel van hun omzet of fte's in voor toegepast onderzoek en experimentele ontwikkeling (zie onderstaande tabel). Ook andere organisaties kunnen, onder voorwaarden, deelnemen aan Eurostars-projecten. Er moet altijd een samenwerking zijn tussen partijen uit minstens 2 Eurostarslanden.

LIFE

LIFE is het programma van de Europese Unie voor de ontwikkeling en uitvoering van het Europese natuur- en milieubeleid. De ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van LIFE in Nederland. Het programma ondersteunt ontwikkelings-, implementatie-, monitoring-, evaluatie- en communicatieprojecten op het gebied van:

- natuur en biodiversiteit (o.a. verbeteren van Natura 2000 gebieden)

LIFE is er voor overheden, bedrijven en non-gouvernementele organisaties (NGO's). De energiecentra kunnen hier misschien iets mee. Bijvoorbeeld Rotterdam dat de ambitie heeft uit te groeien tot een klimaatbestendige deltastad met de meest innovatieve en duurzame haven ter wereld.

-
- milieu en efficiënt hulpbronnengebruik (pilots en demonstratie van innovatieve milieutechnologieën)
  - klimaatverandering (adaptatie en mitigatie).

URBACT

URBACT's mission is to enable cities to work together and develop integrated solutions to common urban challenges, by networking, learning from one another's experiences, drawing lessons and identifying good practices to improve urban policies. URBACT III programme will be organised around four main objectives:

1. Capacity for Policy Delivery: To improve the capacity of cities to manage sustainable urban policies and practices in an integrated and participative way.
  2. Policy Design: To improve the design of sustainable urban policies and practices in cities.
  3. Policy Implementation: To improve the implementation of integrated and sustainable urban strategies and actions in cities.
  4. Building and Sharing Knowledge: To ensure that practitioners and decision makers at all levels have access to knowledge and share know-how on all aspects of sustainable urban development in order to improve urban development policies.
-

Landelijk

Fonds	Context	Voorwaarden
<u>Toekomstfonds</u>	<p>D66 heeft initiatief genomen tot oprichting van het Toekomstfonds. Via het Toekomstfonds wordt fundamenteel en toepassingsgericht onderzoek gestimuleerd. Het kabinet ziet twee investeringsbehoeften waar aanvullende middelen zeer welkom zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Onderzoeksfaciliteiten voor toepassingsgericht en fundamenteel onderzoek. 2. 2. Risicovolle publiek-private consortia. <p>De ministeriële verantwoordelijkheid voor het fonds ligt bij de minister van Economische Zaken. Het Toekomstfonds wordt een artikel op de EZ-begroting en zal bij nota van wijziging op de begroting 2015 worden gecreëerd. Het Toekomstfonds zal worden gevoed met een startkapitaal van 200 miljoen euro, middelen uit het bestaande Innovatiefonds MKB+ en mogelijke meevallers in de gasbaten vanaf 2014. Een van de uitgangspunten van het fonds is dat het vermogen behouden blijft.</p> <p>De belangrijkste kenmerken van de regeling zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De bijdrage uit het Toekomstfonds krijgt de vorm van een lening. • Zowel nieuwe onderzoeksfaciliteiten als vernieuwing van bestaande onderzoeksfaciliteiten komen in aanmerking. • De onderzoeksfaciliteiten kunnen worden benut voor fundamenteel, toegepast en praktijkgericht onderzoek. • De aanvrager moet een onderzoeksorganisatie zijn. Het gaat hierbij om toegepaste onderzoeksinstellingen (TO2), hogescholen, universiteiten en private onderzoeksinstellingen. • Maximaal 50% van de totale projectkosten wordt als lening verstrekt. De aanvrager moet dus een eigen bijdrage doen van minimaal 50%. Het kan daarbij gaan om eigen vermogen, maar ook om een bijdrage vanuit private partijen in ruil voor toegang tot de onderzoeksfaciliteiten tegen een marktconforme prijs. • De looptijd van de leningen is maximaal 15 jaar. 	<p>Voor de onderzoeksfaciliteiten en de thema's gelden in beginsel dezelfde criteria. Dit zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kwaliteit van het voorstel; • maatschappelijke en economische waardecreatie; • kwaliteit van de organisatie; • verwachte mate van revolverendheid. <p>Een stevig (financieel) commitment van de betrokken kennisinstellingen en bedrijven is een <u>harde voorwaarde</u> voor het verkrijgen van financiering. Deze financiering wordt verstrekt in de vorm van een lening. Omdat het Toekomstfonds investeert in infrastructuur en onderzoek dat ver van de markt staat, is een relatief lange termijn voor de terugbetaling van leningen noodzakelijk. In de uitwerking van de faciliteiten en de thema's wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande structuren en instrumenten waarbij de uitvoering ligt bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).</p> <p>Leningen uit het Toekomstfonds dragen een rente van 0% en zijn goed voor maximaal 50% van het te financieren bedrag, wat overeenkomt met de doelstellingen van de pps-constructie van de CoE's. Wel stellen de regels van het fonds momenteel dat de subsidiale kosten minimaal 2 miljoen euro moeten zijn, waar dus niet alle aanvragen van CoE's aan zouden voldoen. Leningen moeten binnen 15 jaar worden terugbetaald.</p>
<u>Stimulering Duurzame</u>	<p>Met de subsidieregeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+) stimuleert het ministerie van Economische Zaken de ontwikkeling van een duurzame energievoorziening in Nederland.</p>	<p>Bedrijven en (non-profit)instellingen die hernieuwbare energie (gaan) produceren, kunnen gebruikmaken van de SDE+. Subsidie kan worden aangevraagd voor de productie van:</p>

<u>Energieproductie (SDE)</u>		<ul style="list-style-type: none"> • hernieuwbare elektriciteit • hernieuwbare warmte of de gecombineerde opwekking van hernieuwbare warmte en elektriciteit • hernieuwbaar gas <p>Indieningstermijn: de SDE+ 2015 is geopend van 31 maart 9.00 uur tot 17 december 2015 17.00 uur.</p>
<u>Mkb-innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT)</u>	In de MIT Regio en Topsectoren werken het ministerie van Economische Zaken en de regio's (provincies) vanuit een gezamenlijke instrumentenkoffer met het doel om nationale en regionale innovatiestimuleringsinstrumenten zo veel mogelijk te harmoniseren en onderling te verbinden.	De regeling is sinds 19 mei 2015 open en sluit op 1 september voor MIT regioloketten en op 15 september voor het landelijk eLoket bij RVO.nl. Er is alleen nog <u>budget</u> voor R&D samenwerkingsprojecten en voor Netwerkactiviteiten / Innovatiemakelaars (voor TKIs).
<u>Innovatiefonds MKB+</u>	Met het Innovatiefonds MKB+ steunt het ministerie van Economische Zaken snel groeiende, startende ondernemers door (rechtstreeks of via investeringsfondsen) innovatieve plannen te financieren. Ondersteuning vanuit dit innovatiefonds kan helpen om andere financiers over de streep te trekken. O.a. <u>Dutch Venture Initiative</u> (DVI) is hier onderdeel van.	Het Innovatiefonds MKB+ omvat de financieringsinstrumenten die beschikbaar zijn voor innovatie en financiert snel groeiende innovatieve ondernemingen. De focus ligt hierbij op de fase waarin kennis wordt omgezet in een eindproduct, van kennis naar kassa.
<u>Nationaal Regieorgaan Onderwijs-onderzoek (NRO)</u>	Het NRO heeft jaarlijks een vast budget van ongeveer 15 mln euro voor onderwijsonderzoek. Dat komt ten goede aan verschillende typen onderzoek; fundamenteel, beleidsgericht en praktijkgericht.	Afhankelijk van het type onderzoek gelden bepaalde voorwaarden. De werkwijze voor het indienen van een onderzoeksvorstel bij het NRO is in principe gelijk aan de procedure bij de NWO.
<u>RBO</u>	Het RBO stelt persoonlijke scholingsbudgetten beschikbaar. Een persoonlijk scholingsbudget geeft mensen de vrijheid om zelf scholing of andere loopbaaninstrumenten in te kopen, zoals: opleidingen, trainingen of cursussen.	Wordt niet vermeld
<u>Opleiding en Beroep</u>	Opleidings- en Ontwikkelingsfondsen dragen financieel bij aan de scholing van werknemers in hun branche. De fondsen worden gevuld met bijdragen van aangesloten bedrijven.	De mogelijkheden en voorwaarden verschillen per sector. Een bedrijf dient wel te zijn aangesloten bij het O&O fonds.
<u>Regionaal Investeringsfonds MBO</u>	Om te zorgen voor aantrekkelijk en eigentijds mbo-onderwijs dat ruimte biedt aan regionale verschillen en een veranderde arbeidsmarkt, is het voor MBO-instellingen nodig om nauw samen te werken met innovatieve bedrijven. Met dit investeringsfonds wordt in totaal 100 miljoen euro subsidie beschikbaar gesteld voor duurzame publiek-private samenwerking.	Mbo-instellingen, bedrijfsleven en regionale overheden, kunnen samen een aanvraag indienen voor subsidie uit het Regionaal investeringsfonds mbo. Voorwaarde is dat de subsidie door regionale overheden en het bedrijfsleven wordt aangevuld met tweederde cofinanciering. Alle bekostigde mbo-opleidingen komen in aanmerking voor het fonds. Een aanvraag moet bestaan uit een regionale visie, een plan van aanpak, een meerjarenbegroting en een samenwerkingswerkingsovereenkomst. Het subsidiebedrag per

---

		<p>aanvraag is minimaal € 200.000,- en maximaal € 2.000.000,- in totaal voor een periode van 4 jaar. CIV Smart Technology en Zorgboulevard Roosendaal zijn voorbeelden die reeds subsidie krijgen uit dit potje.</p> <p>Voor het aanvragen van de subsidie gelden een aantal formele voorwaarden.</p>
<p>Subsidieregeling praktijkleren</p>	<p>Met de Subsidieregeling praktijkleren stimuleert het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werkgevers om praktijkleerplaatsen en werkpleerplaatsen aan te bieden. RVO voert de subsidieregeling uit in opdracht van het ministerie.</p>	<p>Bedrijven kunnen subsidie aanvragen. In de subsidieregeling wordt onder werkgever verstaan: het bedrijf of de organisatie dat het praktijkdeel van de opleiding voor de deelnemer verzorgt. Bij de doelgroepen promovendi en toio's is een werkgever gedefinieerd als een privaatrechtelijke rechtspersoon, niet de bijzondere universiteiten en onderzoeksorganisaties.</p> <p>De voorwaarden voor subsidie verschillen per onderwijscategorie.</p>

Regionaal

Regio	Context	Voorwaarden
Samenwerking agenda: een gezamenlijke aanpak in MKB innovatieondersteuning	Samenwerking tussen: IPO, VNG, EZ, MBK en Topsectoren. In dit pdf bestand zijn meerderen vormen van financiering genoemd. Deze staan apart ook in deze tabellen genoemd.	
Regionale Ontwikkeling smaatschappen (ROM's)	De ROM's zijn een belangrijk instrument van zowel EZ als betrokken provincies (en in sommige gevallen gemeenten en kennisinstellingen) in het uitvoeren van het economische beleid in de regio en de (regionale) dienstverlening aan het (innovatieve) MKB. Mede daarom heeft EZ medio 2013 besloten om de lopende subsidierelatie met de ROM's, waarvan EZ aandeelhouder is te verlengen t/m 2016 (€ 1 miljoen per jaar per ROM). Ook de betrokken provincies (Noord-Brabant, Limburg, Gelderland, Overijssel, Zuid-Holland, Friesland, Drenthe en Groningen) zijn belangrijke subsidienten van de ROM's. In 2015 zal het instrument ROM worden geëvalueerd. Mede op basis hiervan zal EZ begin 2016 (ofzo mogelijk eerder) de mogelijkheid van continuering van de subsidierelatie in samenhang met bijdragen van de andere subsidienten nader bezien. Daarbij is sprake van een positieve grondhouding van EZ; vooralsnog zijn op de EZ-begroting hiervoor na 2016 echter geen middelen gereserveerd.	De vijf ROM's zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Oost NV (Gelderland en Overijssel): PPM Oost, het participatiebedrijf van Oost NV, participeert in innovatieve bedrijven en beheert innovatiefondsen. Met hart voor de kenniseconomie van Oost-Nederland; sterk in Agro-Food, Life Sciences, High Tech, Energie, Logistiek, de Creatieve en Maakindustrie. • BOM (Brabant): De kerntaken van de BOM zijn het smeden van samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en instellingen, het aantrekken van buitenlandse bedrijven, het risicodragend investeren in startende en groeiende innovatieve ondernemingen en het ontwikkelen van bedrijfslocaties. • NOM (Friesland, Drenthe, Groningen): NOM Finance wil bedrijven laten groeien. Ze doet dat door financiering te verstrekken aan kansrijke ondernemingen in Noord-Nederland in de vorm van aandelenkapitaal en/of achtergestelde leningen. Deze financiering wordt verstrekt aan zowel startende bedrijven als aan bedrijven die willen groeien of een overname willen doen. • LIOF (Limburg): NV Industriebank LIOF stimuleert de economische structuurversterking in Limburg en creëert groei en banen. • InnovationQuarter (Zuid-Holland): Zij werken aan structuurversterkende programma's, het realiseren van open innovatie-faciliteiten, het vormen van clusters gericht op cross-sectorale innovaties en aan het samenbrengen van innovatieve ondernemers in consortia gericht op de

		ontwikkeling van nieuwe producten, diensten en markten. Met als doel de innovatiekracht van de regio te versterken.
<u>Regionaal Onderwijsbeleid (ROB)</u>	De VNG wil samen met gemeenten en partners in het onderwijs en bedrijfsleven bouwen aan sterkere overgangen van onderwijs naar arbeidsmarkt en daarmee een nieuwe invulling geven aan regionaal onderwijsbeleid (ROB). Daartoe is een ondersteuningstraject opgezet, gericht op verbindingen tussen gemeenten, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en overige actoren waaronder werkgevers. Doel is om in zes pilots met de betrokken partijen in de regio in te zetten op versterking van de samenwerking, nieuwe vormen van sturing en beleid te verkennen, knelpunten aan te pakken en die zo mogelijk op te lossen.	Geen echte subsidieregeling, maar wel goed om een naar te kijken. Allicht dat bij een van pilots kan worden aangehaakt.
<u>Provincie Noord-Brabant</u>	Research & Development samenwerkingsproject; twee of meer MKB-ondernemingen die met elkaar samenwerken kunnen subsidie aanvragen voor het ontwikkelen van een nieuw product, productieproces of nieuwe dienst.	Enkele belangrijke voorwaarden zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Aanvrager, uitvoerder dan wel het te ontwikkelen innovatief product, is gericht op één van de Zuid-Nederlandse topclusters én past binnen een of meer van de thema's uit de innovatieprogramma's van de nationale Topsectoren. • Tenminste 40% van de subsidiabele kosten dienen te worden gedragen door MKB-ondernemers die zijn gevestigd in Zuid-Nederland. Bij de beoordeling wordt de verwachte economische waarde van het project voor de Zuid-Nederlandse economie meegewogen.
<u>Provincie Overijssel</u>	Subsidies voor activiteiten die onderwijs en arbeidsmarkt beter met elkaar verbinden. NB: op dit moment is het studieplafond voor 2015 nul euro.	<ul style="list-style-type: none"> • De aanvraag past in actieplannen voor de regio. De plannen gaan over economie, arbeidsmarktbeleid en de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt. • De activiteit zorgt voor een betere combinatie van vraag en aanbod van arbeid. De vraag vanuit de markt is leidend voor de arbeidsmarkt. • Er draagt minstens één andere organisatie bij aan de kosten.
<u>Operationeel Programma Zuid-Nederland 2014-2020 (OP-Zuid)</u>	De provincies Zeeland, Limburg en Noord-Brabant hebben in samenwerking met het Rijk een innovatieprogramma opgesteld om de Zuid-Nederlandse economie een boost te geven: het Operationeel Programma Zuid-Nederland 2014-2020 (OP-Zuid). Een groot deel van de financiering van het programma is afkomstig uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Naast Europa dragen ook de zuidelijke provincies en het Rijk bij. Omdat van projectuitvoerders ook een private investering gevraagd wordt, zal de totale	Speerpunten zijn innovatiebevordering en de overgang naar een koolstofarme economie. Het programma is met name gericht op het innovatieve MKB en het versterken van de samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden. Specifiek: <ul style="list-style-type: none"> • Bevordering van samenwerking tussen (MKB)bedrijven onderling en tussen (MKB)bedrijven, kennis- en onderzoeksinstellingen en overheden.

	<p>investeringsimpuls voor Zuid-Nederland circa 321 miljoen euro bedragen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsvraag naar technisch geschoolde mensen, door stimulering van onderwijsprogramma's en –voorzieningen waarbij zowel bedrijfsleven als kennisinstellingen betrokken zijn en die inspelen op de kwalitatieve eisen die het bedrijfsleven in de topclusters stelt aan technisch talent. • Vernieuwing in technieken, producten, processen en diensten op het vlak van duurzame energieproductie en energie-efficiëntie. • Slimme uitrol van nieuwe technieken in de bebouwde omgeving.
<p>Impuls Zeeland</p>	<p>Zeeland Impuls stimuleert de economie door ondernemers onder meer hulp te bieden bij vestigen van bedrijven en ondersteuning van projecten.</p>	<p>Er zijn verschillende kleine potjes die vallen onder Innovatiefinanciering Zeeland.</p>